

Izhaja

vsak četrtek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankirani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za Avstro-Ogrsko . . . K 6.—
» Nemčijo . . . » 7:50
» ostalo inozemstvo . . . » 9.—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej. Posamezna številka velja 16 h.

Za oglasila se plačuje po 10 h, med besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 15 h, za parte, zahvale in izjave ter za oglase med besedilom po 20 h za 1 cm². — Za male oglase se plačuje po 4 h, debelo tiskano 6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h. Za izvestilo pri upravníštvu 40 h posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov: Upravištvó lista »Mir« v Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26. Poštóhраниlišni račun št. 96.232.

Leto XXXVII.

Celovec, 18. oktobra 1918.

Št. 42.

Wilson odkloni.

Wilson je 14. oktobra odgovoril na nemško noto z dne 12. oktobra po švicarskem poslaniku, zastopniku nemških interesov v Združenih državah. Nota, ki jo je podpisal Lansing, pravi: Sodbi in svetu vojaških svetovalcev ameriške vlade in zavezniških vlad se mora prepustiti sodba, kako se naj izvrši izpraznitev in kakšni pogoji, da naj bodo za premirje in predsednik izjavlja, da vlada Združenih držav ne more sprejeti nobene ureditve, ki ne bi skrbela za popolnoma zadovoljive varnosti in jamstvo za nadaljevanje sedanje premoči ameriških in zavezniških armad na fronti. Misli zagotovo, da bodo tako sodile in odločile tudi zavezniške vlade, ki so v vojski združene z Združenimi državami, privolile resno misliti na premirje, dokler bodo bojne čete Nemčije še zanaprej nepostavna in nečloveška dejanja izvrševale, pri katerih še vztrajajo. Isti čas, ko stopa nemška vlada pred vlado Združenih držav z mirovnimi ponudbami, potapljaajo njeni podmorniki tudi potniške ladje, in ne samo ladje, marveč tudi čolne, v katerih se skušajo potniki in posadke rešiti. Nemške armade pri svojem prisiljenem umikanju iz Flandrije in Francoske nalašč tako razdirajo, kakor se je vedno smatralo za kršenje predpisov in navad pri civiliziranem vojskovanju. Mesta in vasi, če niso podrte, so vsega, kar imajo, včasih celo svojih prebivalcev oropane. Ne more se pričakovati, da bodo zavezniški narodi za premirje, dokler se nečloveška dejanja, plenitev in pustošenje nadaljuje, na katero po pravici z grozo in z razjarjenim srcem gledajo.

Predsednik je opozoril Nemčijo tudi na vsebino in jasen namen mirovnega pogoja, ki se nahaja v predsednikovi poslanici 4. julija 1918 in ki ga je Nemčija sprejela. (Zahteva, da se povsod uniči vsaka samovoljna moč, ki more na tihem in po svoji volji poljubno motiti mir. Nemški narod naj voli, če hoče to spremeniti.) Ta pogoj se mora pa pred mirom izpolniti, če naj se doseže mir po postopanju nemškega naroda samega.

Mir bo po predsednikovem prepričanju odvisen od garancij v tem temeljnem vprašanju. Neobhodno potrebno je, da proti Nemčiji zvezane vlade jasno vedó, s kom da se pogajajo. Predsednik bo c. in kr. vladi avstro-ogrski poslal poseben odgovor.

V razsulu.

Denarni zavod, ki ne more več živeti, sklene račune in preneha; pravimo, da likvidira. Avstrija v sedanji obliki se je preživela in likvidira. Vsa zgodovina nas uči, da nobena država, ki je delala drugim narodom krivico, ni obstala. V Avstriji so vladali Nemci, drugi narodi, ki so bili v večini, pa niso imeli nobene veljave, kakor da bi bili od Boga ustvarjeni samo zato, da služijo Nemcem in s svojimi narodnimi odpadniki množijo nemški narod. To nenaravno razmerje v državi je doseglo vrhunec med vojsko. Niti v mirnem času bi se kaj takega ne bilo moglo več dolgo vzdržati, tem manj med vojsko, ko je želja tlačenih narodov planila na dan kot hudournik s hriba. Vlada in Nemci bi bili stare razmere radi še za nekaj časa vzdržali; ker bi z lepim ne bilo šlo, so skušali s silo, s preganjanjem, z zapori . . . Zaman! Avstrija v stari obliki je dozorela, in nad tiste, ki so zoper njene narode grešili, prihaja kazen in kruto maščevanje.

Nemci bi bili zase lahko veliko rešili, če bi bili imeli le trohico pameti in malo manj strasti in sovraštva do drugih narodov. Danes je prepozno!

Na Dunaju so imeli za vse naše opomine, za vse naše prošnje in zaklinjanja gluha ušesa, vse naše ponudbe za narodno spravo so Nemci

prej odklonili; so pač upali, da nas bodo pohrustali in da bodo preko slovenskih mrličev zgradili nemški most do Trsta in cesto za svetovni trg čez Jugoslovane od Berlina do Bagdada. Vse to so ostale danes za Nemce le še lepe sanje slabo prespane noči.

Danes bi radi na Dunaju jugoslovansko vprašanje rešili, pa prihajajo prepozno. Jugoslovani ne moremo pozabiti vsega strašnega gorja, ki je prišlo nad naše glave med vojsko. Nobena krivica se ni popravila, pač pa so se kovali zoper nas novi načrti. Izgubili smo vse zaupanje, da bi se mogli še na koga v tej državi zanašati kakor na svojo lastno moč, tesno med seboj spojeni.

Naši poslanci so proglasili za Jugoslovane načelo samoodločbe, to je, Jugoslovani zahtevajo, da smejo sami odločevati o svoji usodi, o svoji bodočnosti. Ko je nemški sistem v Avstriji privedel državo v zvezi z Nemčijo na rob propada, je tudi naša vlada sprejela Wilsonov program in priznala narodom samoodločbo.

Vlada hoče rešiti nekaj starega vpliva le še s tem, da ponuja Jugoslavijo, predno odgovori Wilson. Sestavljen je že cesarjev manifest na narode.

Vodilni politiki vseh strank so bili 12. okt. klicani k cesarju, da povedó želje svojih narodov. Najprej so bili sprejeti Čehi. Ker pa od Čehov nista bila klicana Stanek in Klofač, so Čehi odklonili, in šele ko je Hussarek popravil to „zmoto“, so se Čehi odzvali. Povedali so, da zahtevajo najprej svojo vlado in da se povrne češko vojaštvo domov. To edino je zanje jamstvo.

Po advijenci so se posvetovali z dr. Korošcem in se nato takoj odpeljali iz Badna nazaj na Dunaj.

Dr. Korošec je cesarju izjavil, da smo že v Ljubljani proglasili samoodločbo Jugoslovanov in določili razmerje Jugoslavije do Češke in Poljske.

Tudi Vsepoljska vstaja. Varšavski vladni svet je poklical v Varšavo zastopnike avstrijskih Poljakov na konstituantno (ustavni zbor). Proglasili bodo poljsko državo, ne izvzemši Prusko-Poljske. Poljska bode torej vstala k novemu življenju, združena, nedeljena. Cesarju so Poljaki povedali, da bo konstituenta odločila, kakšno obliko da bo dobila poljska država.

Ukrajinci so cesarju povedali, da vsi avstrijski Ukrajinci želé samostojno Ukrajino.

Nemški poslanci zastopajo mnenje, da naj bi se vse te države poklicale v življenje — še le po mirovnem sklepu. Prazna želja!

Sedanje Hussarekovo ministrstvo naj bi v celoti odstopilo in dediščino naj bi nastopilo koalicijsko ministrstvo. Ker pa Čehi in Jugoslovani odklanjajo vstop, ne bo iz tega nič. Morda odstopi sedanji kabinet in nastopi nov uradniški kabinet. Nam je to konečno vseeno, ker ostane naš program neomajan, naj vodi vladne posle ali Hussarek ali Lamasch.

Na Ogrskem je Weckerlejevo ministrstvo odstopilo in iščejo novih mož. Za ogrske razmere značilen je oklic ogrskih socialnih demokratov na demokracijo vseh dežel, v katerem obtožujejo ogrsko vlado: parlament je volilo le pet odstotkov prebivalstva, ogrski narodi ječijo pod neznošnim tlačenjem in brezpravnostjo. Vsa svetovna demokracija naj pomaga, da se ogrski narodi osvobode in zmaga tudi na Ogrskem načelo samoodločbe.

Vsi zatirani vstajajo in hite vstajanju nasproti.

Nemčija sprejme vse Wilsonove pogoje.

Predsednik Združenih držav je odgovoril Nemčiji. Zahteval je kapitulacijo Nemčije, to se pravi, da se popolnoma uda. Izjavil je, da ne bi se čutil upravičenega predlagati premirje vladam,

s katerimi je vlada Združenih držav zvezana proti centralnim državam, dokler stoje armade teh držav na njihovih tleh. Zaupanje v vsak razgovor bi bilo odvisno od tega, če osrednje sile pritrdé, da takoj odpokličejo čete iz zasedenega ozemlja. Vprašal je tudi, ali govori nemški državni kancler samo za one sile v državi, ki so dosedaj vodile vojno.

Nemška nota, podpisana od dr. Solfa, odgovarja, da nemška vlada sprejema vse Wilsonove pogoje in hoče v sporazumu z Avstro-Ogrsko umakniti čete iz Belgije in Francoske. Sedanja vlada je sestavljena v sporazumu z večino državnega zbora. Opirajoč se na voljo te večine, govori državni kancler v imenu nemške vlade in nemškega ljudstva.

Iz izjav francoskih in nemških listov je posneti, da bode ententa kot pogoj zahtevala odstop Alzacije in Lorene, izročitev glavnih zločincev, ki so povzročali grozovitosti, in odškodnino za pustošenja.

Na avstro-ogrsko noto Wilson še ni odgovoril. Dunajski politični krogi so informirani, da Wilson odklanja vsako pogajanje z dosedanjim uradnim zastopstvom monarhije, marveč da se hoče pogajati le z zastopniki posameznih narodov.

Turčija kapitulirala.

Ko se je udala Bolgarija, je bila Turčija od centralnih držav odrezana. Namesto Talat paše je postal veliki vezir Tevfik paša, ki z entento sklene poseben mir. Centralnim državam je sporočil, da je Turčija vsled predora bolgarske fronte izgubila zadnjo odporno moč. Turčiji se je sporočilo, da nameravajo bolgarske čete skupno s entantnimi korakati proti Carigradu. Dunajsko zunanje ministrstvo je odgovorilo Turčiji, naj počaka, da dospe Wilsonov odgovor. Med tem se je pa Turčija v Atenah že začela pogajati z entento.

Čehoslovaki proglašajo republiko.

Praga, 14. okt. Danes so tukaj z lepaki po ulicah proglasili češko-slovaško republiko (ljudovlado). Razglas se konča z besedami: „Gorje tistim, ki bi se drznili vstajajoči narod zadrževati na zmagovitem pohodu v bodočnost!“

Vojni položaj.

Zvezne sovražne čete na francoski fronti napredujejo. Hudi boji so se vneli zlasti v Flandriji, kjer napadajo z velikimi silami Angleži in Belgijci v smeri proti Curtré. Angleži napadajo Lille, železniško križišče Cató vzhodno med Cambrijem in St. Kanténom so zavzele sovražne čete. Med Aiso in Mozo napadajo Amerikanci; ti napadi so se izjalovili. Dosedaj stoji v Evropi 1,900.000 Amerikancev, in 2 milijona pripravljajo v Ameriki za vkrcanje.

V Srbiji so srbske čete zavzele po hudem boju Niš; boj se udeležujejo za hrbtom nemške armade tudi četaši. Sovražnik je zavzel tudi Mitrovico. Naši so zapustili Drač, ki so ga zasedli Italijani. Zahodno od Skoplja je položila orožje bolgarska armada 65.000 mož, ki je bila odrezana.

Z italijanskega bojišča ni posebnih poročil, Španska je sklenila, da vzame nemške ladje v španskih pristaniščih.

Politični pregled.

Dar ameriških Jugoslovanov Jugoslaviji.

Kakor poročajo holandski listi, so nabrali dosedaj ameriški Jugoslovani 720 milijonov frankov zlata kot dar ameriških Jugoslovanov novoustanovljeni Jugoslaviji.

Novi finski kralj.

9. oktobra je bil v finskem deželnem zboru z zelo pičlo večino izvoljen za finskega kralja princ Friderik Karel hesenski.

V zaželjeni deželi.

(Fr. pl. Suklje.)

II.

Avtonomija v Jugoslaviji.

Ustava kake države, še bolj pa njena uprava mora se prilagoditi naravnim razmeram. Le tedaj bode ustregla svojemu namenu, zasigurati prebivalstvu varni obstanek in razvoj. In baš radi tega je zelo verjetno, da upravna sistema, docela primerna Ercegovini ali Sremu, ne bi povsem nespremenjena brez očitne škode mogla vpeljati se ob Soči ali Krki. V tem pogledu nikar nobene tesnosrčnosti med zakonodajalci in organizatorji naše samostalnosti! Zgodovinsko in državnoopravno ločeni skozi toliko stoletij se bomo lažje privadili eden drugemu, ako se bomo mogli prosto gibati po svoje. Prepotrebna asimilacija vseh treh gran, iz katerih je sestavljen troimenski narod jugoslovanski, bode se morda najbolj pospešila, ako se vsakemu plemenu omogoči svobodni razvitek na naravni podlagi!

Stoječ na tem stališču, pridem do zaključka, da bi kazalo, jugoslovansko našo skupino deliti na tri upravna ozemlja: Slovensko, Hrvaško v ožjem smislu in Bosno-Ercegovino, združeno z Dalmacijo. Naravno da slovenski skupini prisvajam tudi istrske Hrvate, saj smo z njimi itak združeni v bratski ljubezni, obelodanjeni in preskušeni v neprestanem boju proti skupnemu tlačitelju. Da se Dalmacija administrativno zveže s svojim zaledjem Bosno in Ercegovino, zagovarjati se da s tehtnimi razlogi. Hrvaški skupini končno bode priklopiti one pokrajine, katere se znova pridobe materi zemlji.

V državni celoti obravnavajo naj se skupne zadeve in one, katere se dajo skupno bolj opravljati nego ločeno po skupnih državnih organih. Vse ostalo pa naj se mirno prepusti zakonodajstvu in upravi posameznih državnih skupin.

Oglejmo si sedaj ono zahodno skupino, katero po pretežni večini stanovništva lahko nazivamo slovensko. V njej bodo združene Kranjska, Spodnje Štajerska in slovenski del Koroške, potem Primorska. Po zadnjem ljudskem štetju imela bi okroglo 2 milijona prebivalcev s 40.000 km². Na čelu jej stoji deželni poglavar kot šef uprave, na njegovi strani deželni zbor kot zakonodajni organ. Ali po mojem mnenju je to ozemlje že preveliko in preveliko, da bi ga uspešno mogel voditi in upravljati en sam človek. Radi tega uvedejo se naj okrožja, broječa po 6—700.000 duš. Zadostovalo bi v tem pogledu, ako razdelim slovensko na tri okrožja: Kranjsko, potem Štajersko s slovenskim Korotanom in konečno Primorsko.

Da pri ureditvi tega ozemlja odločno odklanjamo takozvano dvojno upravo, po kratki oceni tega upravnega nestvora, izraženi uže v prvem članku, pač ni treba izrecno naglašati. Razsodno upravo naravnost onemogočuje; pri tem stroju tečeta dve kolesi drug poleg drugega, brez notranje medsebojne vezi, čestokrat v direktni nasprotni smeri. Nepraktična je ta delitev upravne oblasti in vrh tega neprimerno draga celo v popolnem mirnih docela urejenih razmerah. Toda kako kvarne posledice lahko nastanejo iz lažnjive „deželne avtonomije“, ako v roke pride brezobzirnemu državitemu samosilniku, o tem imamo najzlastnejše dokaze baš dandanes v skrajno zavozeni samosvoji upravi na Kranjskem.

„Če pa odpraviš deželno avtonomno oblastvo, kako bodeš varoval samoupravo proti birokratizmu?“ — utegnejo me vprašati. S tem, da organizacijsko združujem in sicer v vseh instancah uradniški in lajiški življenj, imenovane funkcijonarje in od ljudstva izvoljene. Že v najvišji deželni instanci! Pač bodi deželni poglavar imenovan od državne centralne oblasti, vendar nikakor ni treba, da bi moral biti vzeti baš iz uradniških krogov. Prevažno to mesto se more izročiti celo možu nejuristu brez neposredne uradniške šole, ako le splošna izobrazba in darovitost njegova ter narodno zaupanje jamčijo za njegovo zmožnost za izročeno mu težavno nalogo. Odgovornost njegova bodi pa dvojna: z ene strani naj bo odgovoren centralnemu oblastvu, z druge pa, toda omejeno na čisto deželne zadeve ter na izvršitev deželnih zakonov tudi deželnemu zboru. In skrbeti je za to, da zakonita odgovornost, katere se še nikoli ni bil zbal noben avstrijski minister.

Deželni poglavar z deželnimi svetniki skupaj reprezentuje deželno vlado. To bi pa sestavil

tako, da eno polovico vladnih svetnikov pač imenuje centralna oblast iz državnih uradnikov, druga polovica pa bodi sestavljena iz deželnih poslancev, za volilno dobo izvoljenih od deželnega zbora ter od istega in iz deželnozbornih sredstev plačanih. Torej pod predsedstvom deželnega poglavarja naravnost kombinacija sedanje deželne vlade in sedanjega deželnega odbora!

Prednosti take sestave so evidentne. Kakor sovražna sila se dandanes narodnemu vzletu zoperstavlja preširna birokracija. Naroda ne razume, ljudskih potreb ne pozna! Stopi enkrat v stik z birokratskimi našimi upravitelji in ostrmel bodeš, kako malo in kako slabo pozna večina izmed njih, — pač je dokaj častnih izjem — praktično življenje in njegove potrebe. Poleg tega pri pre mnogih, zlasti političkih uradnikih neka posebna vrsta nadutosti, čut vzvišenosti nad plebejsko maso, katero „vladati“ mu je stanovski poklic in uradna dolžnost! Oblastna nasproti ljudstvu je pa ta gospoda — izrecno povdarjamo, ne vsi — čestokrat obenem preponižna nasproti višjim, slepo orodje v rokah birokratskih mogočnejšev.

Te razmere so skozinskozi nezdrave ter kriče po reformi. Po mojem mnenju bi se glavni nedostatki dali odpraviti po mojem predlogu. Ljudske potrebe zadobile bi svoje glasne zagovornike in branitelje v vladnih svetnikih, izvzetih iz krogov deželnih postancev. V stiku z njimi izginila bi ona „svetovna odtujenost, katera označuje zagriženega birokrata. In omililo bi se razmerje deželnega poglavarja k podrejenim uradnikom, zmanjšala bi se pretirana nadvlada njegova, ker z ene strani bi ga vezala odgovornost nasproti deželnemu zboru, z druge ne bi mogel pometati vsaj z onimi svetniki ne, katere si je izposodil iz deželnega parlamenta.

Deželni zbor naj bo izvoljen na podlagi splošne, enake, tajne volilne pravice iz cele dežele, torej iz vsega ozemlja od Spiefelda počenši doli do jadranske obali. Predsednika si izbere sam, v kompetenco njegovo spadajo naj vse zadeve, katere niso po osnovnem zakonu izrecno pridržane osrednjemu parlamentu cele Jugoslavije.

Važno je tudi vprašanje deželnih financ. Kaj posebno hudo tlači vse dežele v naši Avstriji, o čem bridko jadikujejo vsi deželni zbori? Povsod ista pritožba, da je država pač celo kopo bremen navalila deželam, sebi pa pridržala vse davke in dohodke, tako da deželnim zborom v pokritje deželnih potrebščin drugega ne preostaja, nego pomagati si z dokladi na cesarske davke. V tem pogledu trebalo bode intenzivnih finančnih in davčnopoličnih študij, da pri preustroju naše Jugoslavije o pravem času uredimo problem samostalnih deželnih dohodkov ter na trdno podlago postavimo deželno gospodarstvo.

Dnevne vesti.

Španska bolezen postaja naravnost kruta. V Celovcu skoro ni hiše, kjer bi ne imeli bolnika. Zelo rado se pridružuje pljučno vnetje, kar je nevarno. V Celovcu zlasti trpé zavodi, Marijanišče, zavod sester uršulink in nemški dijaški dom. Šole so zaprte do 20. t. m. Pljučnico je dobil g. dr. Sommeregger. Veliko žrtev zahteva ta bolezen v Št. Vidu ob Glini. V zavodih sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano sta umrla g. prefekt Janez Pečkaj, star 29 let, in profesor Franc Rebol. Zdravniku in učenjaku dr. Schulzu v Budimpešti se je bajé posrečilo sestaviti serum, s katerim je z uspehom cepil osebe, ki so zbolele na tej boleznini.

Bridek udarec je zadel rodbino g. dr. J. Brejca. Za špansko boleznijo je umrl njen ljubljenec, štiri leta stari Marijan. Prepeljali so ga v Ljubljano. Velepoštovani rodbini naše najiskrenejše sožalje!

Prava stran vojnokreditnega zavoda. Ko se je ustanovil vojnokreditni zavod za južno vojno ozemlje, smo javnost takoj opozorili, naj pazi nanj. Saj se je moralo vsakemu čudno zdeti, da si je ta zavod zbral za sedež ravno Celovec in ne kakega bolj južno ležečega mesta, kar bi bilo naravno. Sedaj je zavod pokazal kar javno, kam pes taco moli. Svoje nemško-laško-slovensko-hrvatske napise je odstranil in jih nadomestil s samonemškimi. Zavod se ne more izgovarjati s pritiskom od nemško-nacionalne strani. Celovec ni trdo nemško mesto, in če bi tudi bilo, zavod ni ustanovljen za Celovec, marveč po svojem delokrogu skoro izključno za slovensko-italijansko ozemlje. Če pa celovskim nestrpnim, ki se bodo sicer morali kmalu privaditi drugim razmeram, to ni bilo prav, pa naj bi si bil zavod izbral svoj sedež v Gorici, kamor bi spadal, ali kje drugod.

Narodni davek. Gospod ravnatelj Ivan Hribar je vpslal Narodnemu svetu kot na-

rodni davek znesek 1000 K ter spremil svoj prispevek s sledečim dopisom: „Narodni svet je najvišja naša instanca. Ako naj se držim ideologije, katere smo se privadili tekem sedanje vojne, nazval bi ga naše vojno ministrstvo. Saj ima voditi borbe našega naroda za njegova prava, za svobodo, samostalnost in neodvisnost. Ta skrb mogoča je le, ako Narodni svet razpolaga z onim, kar je že nekdanj vojskovodja Piccolomini proglasil za glavno možnost vojskovati se. — Denar je to, denar in zopet denar! Kje naj ga Narodni svet vzame? Vojnih posojil ne more razpisovati, davkov ne sme pobirati. Naj mu torej narod posoja sam od sebe; naj mu plačuje davke prostovoljno.“ — Požrtvovalni gospod, ki noče biti imenovan, je vpslal Narodnemu svetu kot narodni davek znesek 2000 K. — Neimenovan poslal nadalje 30 K. Posnemajte! — Tvrdba Ivan Veselič & dr. v Ormožu je vpslala kot narodni davek Narodnemu svetu znesek 2000 K, Da bi imela ta velezaslužna in požrtvovalna tvrdba mnogo posnemovalcev.

Narodni svet v Ljubljani ima svoje pisarniške prostore v Frančiškanski ulici št. 2. — Prosimo cenjene darovatelje, da vsakokrat, ko pošljejo kak prispevek za Narodni svet, istočasno sporočijo, v katerih listih naj se to objavi.

Odlikovanje. Njegovo Veličanstvo je odlikovalo črnovojn. poročnika dr. Valentina Rožiča z zlatim zaslužnim križcem na traku hrabrostne svetinje za marljivo in hrabro službovanje v vojski.

Nadžkof dr. Gaston Pöttich (Petek) pl. Petteg je umrl v Brežah 1. okt. in je bil dne 5. okt. pokopan. Bil je titularni nadškof in veliki kapitularni nemškega viteškega reda. Zadnja leta je bival v Celovcu.

Vojni album polka dragoncev št. 5 v Mariboru. C. in kr. polk dragoncev št. 5 izda pod naslovom „Vojni album polka dragoncev št. 5“ velikopotezno spominsko knjigo v besedi in sliki v nemškem in slovenskem jeziku. V tej spominski knjigi pridejo imena, slike in dejanja junakov tega polka. V njej bodo ovekovečeni tudi številni zgodovinski kraji, kjer se je polk slavno bojeval. Noben tovariš, noben član obitelji in noben prijatelj polka naj ne opusti, nabaviti si te knjige, ki bi naj vselej bila kot spomin na veliki čas in bi naj pričala o velikih junaštvi njegovih dragih. Čisti dobiček Vojnega albuma je namenjen za podporo vdov in sirot in revnih invalidov moštva tega polka. Ljudska izdaja Vojnega albuma stane pri predplačilu 30 K, po povzetju 50 K; dična izdaja pri predplačilu 40 K, po povzetju 60 K. Naročila in zneske z označbo komadov, imen in naslov naročnika, zanesljivega domovinskega naslova tistega, kateremu bi se naj knjiga poslala, sprejema uredništvo Vojnega albuma, bo naznanjen, ko bodo dovršena uredniška dela. Predplačila se z ozirom na dobrodelni namen zelo hvaležno sprejemajo. V interesu poponosti te spominske knjige se vabijo k sodelovanju vsi pripadniki in prijatelji polka in se prosijo, da vpošljejo za Vojni album slike s front, slike skupin, slike padlih, pogrešanih, odlikovanih, v vojnem ujetništvu se nahajajočih, nadalje risbe, literarične doneske, dogodbice na fronti itd. Slike in slike s front se vrnejo lastniku nepoškodovane.

Recept za „novo“ bolezen. „Slovenec“ priporoča: 1. Čaj od kamelic, kolikor mogoče vroč, večkrat čez dan, eno malo skodelico še zvečer v postelji. 2. Zvečer naloži kamelice, kolikor mogoče vroče in zavite v rjuho, čez pas, da se prehlajeni deli droba segrejejo. 3. Čez dan na vsakih 10—15 minut mrzle obkladke čez pas, pazi ob enem, da je bolnik dobro odet. Zenske ob gotovih dnevih naj dobe mlačne, ker bi jim mrzli obkladki škodovali; če so zdrave, dobe istotako mrzle obkladke. 4. Umij bolnika na vsaki dve uri z mrzlo vodo po gorenjem životu. Za ženske vide pod 3. 5. Bolnika ne sili z jedmi! — Na ta način smo pri nas vse bolnike kaj hitro v 3—7 dnevih postavili na noge. Po moji sodbi je vnet želodec, od vnetja huda vročica, ki sili v glavo in bolnik bljuje več ali manj. Obkladkov ne devaj na čelo, ampak vedno čez pas. Pri neki deklici je vročina popustila že čez dve uri na veliko veselje starišev, ki so že mislili, da je izgubljena. Neki fant je imel grozno vročino, gotovo čez 40—42 stopinj, zdaj že dela in je ves vesel, ker je že bil pričakoval smrti. Našel bi še več slučajev. Sredstvo je preizkušeno, torej — stori tudi ti tako!

Borovlje. (Robota l. 1918!) Bil sem v Selah in zvedel to-le: Humberški imajo nekaj drvarjev vojašine oproščenih, da napravljajo drva. Za nizko plačo morajo opravljati svoje težko delo, da si niti najpotrebnejšega živeža ne morejo nakupiti. Kot priboljšek bi imeli dobiti divjačine, a gozdar jim nameče nekaj nog, in gozdarji so — siti; če se pa kateri hoče pritožiti, grozi mu z vpoklicem. Hvala Bogu, v Jugoslaviji ne bo več graščakove robotel!

Rožek. Dne 26. oktobra bode obhajal tukajšnji župnik in dekanijski upravitelj g. Karol Hüttner petdesetletnico svojega rojstva. Še na mnoga leta!

Grabštanj. (Žrtev vojske.) V petek dne 11. t. m. smo položili k večnemu počitku 24-letnega mladeniča, korporala Štefana Krajca od telefonskega oddelka 7. pp. Prišel je na dopust, da se odpočije od vojnih naporov in si okrepi slabotno zdravje. A ni se mu bilo treba več vrniti — predzadnji dan njegovega dopusta ga je vpoklical Gospod vojnih trum in ga previde-nega s sv. zakramenti pozval k sebi. Štirje tovariši mladeniči, vojaki 7. pp. so prenesli njegove telesne ostanke na pokopališče, kjer v rodni zemlji mirno počiva, med tem ko mnog njegov tovariš spava v daljni tuji zemlji. Gospod župnik so v prekrasnem nagrobnem govoru še posebno povdarjali, da je izmed mnogih padlih in umrlih vojakov faranov ta prvi, ki bo počival na domačem pokopališču. — Ni še dobro zarastel grob njegovega očeta, že smo ga morali skopati sinu. Bog tolaži ubogo vdovo, ki je v kratkem času izgubila moža in sina. Ti pa blagi Štefan, vrli vojščak

spavaj mirno v zemlji rodni
in počivaj tu sladko,
saj otet si svetni blodnji,
v grobu naj ti pokoj bo!
Tam bojni hrup se ne razlega,
tam ni solz in ne strahu,
tih šepet na grob se vlega,
šepet nebeškega miru . . .

Hmelše. (Divji lovec.) Dne 8. septembra so dobili orožniki iz Šmarjete in lovec J. Črtov na Črnem vrhu divjega lovca M., drvarja pri baronu Helldorfu. Pri hišni preiskavi so našli razen puške, za katero je imel dovoljenje, samo prazne posode, nič kruha, nič moke, pravo lakoto. Dva meseca že ni bil dobil sladkorja, moke samo 2 kg na osebo. Kako naj mož preživi družino, ko zasluži dnevno le 6 K, prisiljen je pa delati pri baronu, ker je pod njegovo streho? Draginja postaja vedno hujša, in to naj bi upošteval tudi g. baron. V naših krajih lahko opazujemo, kakšno kulturo nam je prinesel nemški kapitalizem. Kjer so prej bile lepe kmetije, rodovitne njive in travniki, ki jih je slovenski rod obdeloval, je sedaj gozd, divjačina pa grozi zadnjemu zrna. Dne 3. oktobra je bil divji lovec kaznovan na pet dni zapora; sodišče se je oziralo na obupno stanje obsojenca. Vprašamo: Kam je prišlo tistih 33 divjih koz, ki so bile za drvarje ustreljene? Drvarji so dobili celo leto le 2 do 3 kg mesa!

Pokrče. (Cerkveni shod v Dolini) se je preteklo nedeljo prav lepo vršil. Prišlo je navzlic nestanovitnemu in neprijaznemu jesenskem vremenu primeroma mnogo romarjev, celo iz daljnje Globasnice. Pridiga in slovesna sv. maša sta bili na prostem. Pridigoval je s priznano jasnostjo in gorečnostjo č. g. Jožef Zemljak, župnik v Št. Jakobu ob cesti, o Mariji in njenem čiščenju v zgodovini človeštva, domači pevski zbor pa jo je proslavljal v lepih Marijinih pesmih. Maše so bile štiri, sv. obhajil pa okoli 140.

Škocijan. Zopet je zadela nova žrtev našo župnijo. Dne 16. IX. t. l. je vsled griže umrl v vojni bolnišnici na Italijanskem tukajšnji rojak Josip Hanzman in bil naslednji dan pokopan na vojaškem pokopališču v Feltre. Že od začetka vojske je trpel in se bojeval na vseh bojiščih, koder mu je nemorna ženica — smrt prizanašala. Sedaj pa, ko se bliža konec temu grozovitemu izrodu zblaznelega narodnega sovraštva in ko se jutranja zarja zlatolepe in svobodo dihajoče bodočnosti že žari na obzorju, je moral žrtvovati svoje vigradno-brsteče življenje molohu podivjane vojske. Bil je vzoren, trdno veren mladenič, ki je ljubil zakramentalno Srce Zveličarjevo, zato upamo, da sedaj sladko-mirno počiva na tem presv. Srcu in da od tam z radostjo in zadoščenjem zre na vzhajajoče solnce pravice, ki bode kmalu zasijalo njegovemu trpečemu narodu.

Tolstivrh. O naši občini, katero je nemška deželna vlada s pomočjo pol tucata guštanjskih Nemcev in nemčurjev razpustila, se sliši vsak dan več pritožb. Ljudje pravijo, da prej v šestih letih ni bilo toliko pritožb kot sedaj.

Slovenska kmetica.

Guštanj. Gostilno pri Čareju je kupil gosp. Lečnik. Nemškutarska občina ter c. kr. okrajno glavarstvo ni g. Lečniku dala koncesije, čeravno je to najstarejša gostilna v Guštanju in edina s hlevi za živino. Guštanjski župan se je sam izrazil, da zato ne dovoli občina gostilne, ker je g. Lečnik Slovenec. Ljudstvo vsak dan bolj spoznava, kako so Nemci in nemškutarji Slovencem nasprotni in krivični. Pa saj pridejo drugi časi.

Podkraj pri Prevaljah. (Letina.) Snop je pod streho. Žalostno gledajo kmetje na letošnje žetev. Vsled vednega deževja je bila žetev veliko slabša kakor lani. Sadna drevesa so pri

nas večinoma prazna. Tudi turščica ni tako lepa kakor lani. Krompirja je polovico črnega. Ubogo ljudstvo, kako se bo prežive! Star pregovor pravi: Suša požee en kos kruha, mokrota pa dva.

St. Rupert pri Velikovu. (Zahvala.)

Povodom poroke gospoda Jerneja Božiča, praporščaka in gospodične Zalike Einspieler dne 30. kimovca t. l. v Tinjah se je nabralo za našo „Narodno šolo“ 150 kron. Novoporočencema želi v novem stanu obilo božjega blagoslova in sreče. Za našo „Narodno šolo“ je daroval č. g. Jernej Pšeničnik, župnik v Globasnici, 50 kron. Vsem preblagim darovalcem pa izreka najprisrčnejšo zahvalo za ta veliki dar.

Šolsko vodstvo „Narodne šole“.

Kotmaravas. (Tatvina) tudi pri nas cvete. Kakor drugod, tako se tudi med nami najdejo ljudje, ki mirno pustijo celo leto delati na polju, v jeseni pa oni spravljajo sadove pod streho. Eni, bolj skromni, jemljejo na njivah, drugi pa počakajo, da se zmlati in pospravi, potem šele grejo in si vzamejo, kar in kolikor jim je všeč. Saj ptice pod nebom tudi ne sejejo in ne žanjejo, in vendar jih preživi vse Oče nebeški. Tako se je menda mislila Primlnova Leni, ko je začela turščico nositi iz farovške drvarnice. Prvi večer je izgubila predpasnik, drugi večer pa sta jo pri „delu“ pregnala domača, da je kar dva žaklja pustila in zbežala. Ker pa je imel Habi daljšje noge kot ona, jo je kmalu ujel, in s povzdignjenimi rokami ga je prosila, da naj ne pravi tega v župnišču. On seveda tega ni storil, zato je prinesla že drugi dan eno polno vrečo nazaj. Zdaj se izgovarja, da so ji ukazali župnikov oče nositi. Ne, ne, kdor je na poštenih potih, se mu ni treba potikati ob 1/2. uri zjutraj po tujih shrambah.

Guštanj-Kotlje. Naši nemškutarji so začeli nevarno noret. Od nekd so prinesli neko čudno mizo, na katero znajo „coprati“. Pravijo, da pokliče hudobec mrtve nazaj in ti potem odgovarjajo na vsa stavljenja vprašanja. Pravijo, da bodo ali v Guštanju ali v Kotljah to traparijo vpeljali ob nedeljah mesto službe božje. Svojega duhovnika baje že imajo. Kratko, ljudje norijo, a zakaj? Bržkone jim je „Jugoslavija“ zmešala pamet in sedaj letajo vraga vpraševati, kako bo. Rogata hudoba pa je muhasta in noče nič odgovoriti glede Jugoslavije. Sedaj so se zmenili, da bodo poklicali nazaj umrlega Dobernika, da jim pove ta. Ljudje, bodite pametni! Stvar je namreč ta: Jugoslavija je tik pred vratmi in za nemčurje bosta ostala dva pota: ali jo pobegnejo takoj k Hindenburgu, ali pa postanejo pri nas zopet pametni in trezni, ker bi z norišnicami ne mogli „dograti“.

Črna. (Smrt.) Tukaj je umrla velika dobrotnica cerkve, ponižna in pobožna Terezija Praprotnik. — Ponesrečil se je zgleden družinski oče Peter Potočnik. Ker je v življenju poznal Boga, zato je tudi imel milost, da ga je dohitel duhovnik s sv. popotnico. Oba pogreba sta bila za naše črnske razmere res mogočna. N. p. v m.! Zapomnimo si nauk: Kakoršna nedelja, taka tvoja zadnja ura.

Črna. (Dvojna vladna mera.) Že od par krajev se je zvedelo, da so imeli v zadnjem času Nemci javne shode, ki so bili političnega značaja. In to čisto na slovenskih tleh. No, eden je bil kar v Možici. In vlada ga ni prepovedala. Naši slovenski črnski delavci so tudi hoteli zborovati, da se pogovorijo o prehranjevalnih stvareh, to se pravi po domače, da si tam drug drugemu pokažejo svoje lačne želodce, in vlada je ta zborovanja prepovedala, da bi morebiti ne dali povoda kakemu sitemu dobičkarju, da bi potem motil javni mir. Seveda, če se hoče zbrati par naših delavcev, da si potožijo svoje reve, da bi tam poslušali ali slišali vsaj par odlomkov tistih pravic, ki jim grejo, seveda, to bi že motilo javni mir. In če bi morda zvedeli, kje so kaj pravi vzroki slabe prehrane, javen mir bi bil v nevarnosti. Zato se naj zborovanje prepove. In morda bi se kdo — vseeno kdo — pohujšal nad tem, da smejo govoriti slovenski delavci; da se to prepereči, se zborovanje prepove. Mi mislimo drugače. Tako dolgo, dokler ljudstvo še prosi, da bi se smelo posluževati svojih pravic, tako dolgo se ni treba bati nobenih nemirov, pač pa tedaj, ko za to milost ne prosi več, ampak jo zahteva. Če pa vlada misli s tem uplivati na naše delavce in drugim s tem načinom se laskati, se pa bridko moti. V naših zavednih delavcih raste zavest, da jih vlada ne ljubi. V tem velikem času, ko ljudska misel napoveduje mir celemu svetu, bi se kaj takega ne smelo zgoditi. Za nas bo pa le dobro, če bo vlada še vnaprej igrala „slepo miš“.

Črna. Črnska tatinska družba se je namenila sedaj pobrati po njivah zelje. Govori se, da bo prosila merodajne osebe, naj jim preskrbijo potrebnih škafov. Ni čuda, hočejo pač „durchhalten“.

Podkraj pri Prevaljah. Veliko žrtev smo doprinesli slovenski kmetje; mnogo krivic se nam je že godilo, nad vsem smo molčali, ali nekaj nas najbolj draži in sicer to, da so nam zapečatili lastne mline. Ali bi ne bilo bolj pametno, ako bi oddal vsak kmet gotovo množino žita, ostalo, odmerjeno za svojo družino, pa bi sam zamlel v svojem mlinu? Ko ravno opisujem to, naj omenim še sledeče: Nekega jutra pride naš g. stražmojster Unterwelz h tukajšnji posestnici g. Lečnik pd. Lubas, ki je tudi mlela na domačem mlinu. Zahteva, da se mu odpre mlin, da vidi, kaj se melje. Unterwelz zagleda v mlinu nekaj moke, katero spravi takoj v vrečo in isto zapečati, rekoč, da se mora moka oddati na občino.

Javornik pri Guštanju. Vojni ujetniki, ki so bili pri nemškem graščaku Osiandru dolgo časa, so zamenjeni in sedaj pripovedujejo, da je pri Osiandru še dosti žita shranjenega v sodih, zato ga komisija ni mogla najti. Čuden patrijotizem in nemška politika.

Naše žrtve.

Iz dvorske župnije so razun v „Miru“ že naznanjenih darovali za domovino svoje čivljenje: Čuden Ferdej, 20 let star, je padel 26. 6. 1918 na laški fronti in je pokopan v Caupa blizu Feltre. Krasnik Jože je umrl 2. 10. 1918 v Celovcu v vojaški bolnišnici na pljučni bolezn, star 23 let. Heber Franc, posestnik v Dulah, 31 let star, ranjen na italijanski fronti, je bil v bolnišnici v Celovcu, še bolan je prišel domu 1. okt. in 8 dni potem je umrl na pljučni bolezn oziroma španski bolezn. Zelo veliko ljudi se je zbralo pri pogrebu jako priljubljenega moža. Ob enem sta bila pokopana njegova dra otroka, 5 1/2 letni fant in 1 1/2 leta stara deklica — umrla sta na pljučnici kot nasledku španske influence. Naj jim sveti večna luč!

Naši vojaki.

Južnozahodno bojišče.

Dragi mi prijatelj „Mir“! Vsakokrat te prav z veseljem sprejemem, ker nam prinašaš jako zanimive novice iz ljubih domačih krajev; pa včasih se precej dolgo mudiš med potom. Sploh sem prepričan, da tudi druga pošta zaostaja, katera je pisana v našem materinem jeziku, tudi domači se pritožujejo, da nič ne sprejmejo. To je res škandal! Smo slovenski vojaki to zaslužili? Pošta nam je edino veselje tukaj v postojankah, kakor tudi dragim v domovini; pa še tega veselja nam ne privoščijo. Če naši nasprotniki mislijo, da nam s tem preprečijo pot do Jugoslavije, pa se jako motijo. Kajti čim bolj nam klubujejo, tem bolj bomo postali trdovratni! Srčne pozdrave pošiljam vsem bralcem in bralkam našega slavnega lista „Mira“, posebno pa Možičarjem.

Lovec 8. bataljona.

Slovenskim dekletom.

Vojaki občudujemo Vašo marljivost, s katero opravljate vsa dela, katera Vam je naložila vojska s tem, da nas je poklicala domovina pod orožje. Veliko se morate truditi in mnogo trpeti, da spravite celo gospodarstvo v red. Vsa čast Vam!

A med tem časom, ko smo se mi na raznih bojiščih borili za domovino, se je doma pač tudi mnogo izpremenilo. Prihajamo redkokdaj na dopust, vendar še tedaj opazimo marsikaj graje vrednega med Vami. Marsikateri skoraj verjeti ne more, ko pride domu, da so to tista dekleta, katera smo pri odhodu pustili doma.

Marsikatero dekle, ki je morda prej le malo-kdaj ali celo nikdar ni prišlo na plesišče, sedaj misli, da brez te razvade ne more živeti. Mi vojaki se porivamo in trpimo 'po svetu, se borimo za domovino, in marsikateri tam na bojiščih izdihne, a Ve tega ne pomislite, ampak brezmi-selno, neupoštevajoč, kaj se godi z nami, se veselite po plesiščih. Da je pa ples in marsikatero druge razvade, za sedanji resni čas, nespodobna rzvada, nam bo gotovo priznalo vsako pametno dekle. Da se vojak, ki pride domov, tudi vda temu, kar se godi doma, je gotovo. A Ve dekleta ne veste, da to početje vsak, ki pride tukaj nazaj sem, obsoja. In zakaj tudi ne?

Prehodili smo vojaki precej sveta. Videli mnogo dobrega, pa še več slabega med tujim ljudstvom. Tedaj smo pač s ponosom mislili na Vas, kajti bili smo trdnega mnenja, da je pri nas boljše. Pa žal, priznati moramo sedaj, da je marsikje v tem oziru boljše.

Stali smo pred sovražnikom, krogle so švigale mimo nas, pa ni se nam krčilo srce, tudi ne ob misli, da vsak trenutek lahko odbije zadnja ura, ker tolažila nas je misel, da imamo doma močna dekleta, ki bodo, četudi mi pademo, znale

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavica: K 10.000.000.

Rezervni zaklad: K 1.500.000.

Prodaja srečke razredne loterije.

Kolodvorska ulica št. 27.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun.
Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.
Srečke na obroke,
promese k vsem žrebanjem.

junaško braniti svojo in tudi čast milega nam naroda. Nam je pač težko pri srcu ob vprašanju: Kam bomo neki prišli? Kako bo dekle, kateremu ni mnogo za svojo čast in se cele noči klati po plesiščih, postala nečoč dobra žena in krščanska mati, ki bo znala svoje otroke krščansko in narodno vzgajati? Narod brez takih žen je pa obsojen na smrt!

Dekleta! gotovo si tudi Ve tega ne želite! Med Vami živijo sedaj ljudje iz vseh delov sveta. Skrbite, da ne bodo zanesli ti ljudje slab glas o Vas po svetu, ampak da bodo svojim potomcem v svoji domovini pripovedovali, da so živeli med dobrim, poštenim, slovenskim narodom.

Nikakor ne trdimo, da v tem oziru ni izjem, pač pa mnogim veljajo ti naši opominini.

Vsem poštenim dekletom pa pošiljamo nebroj pristrčnih pozdravov, ter Vam kličemo: Na skrajšnje veselo svidenje!

Janez Ogris, Bilčovs; Tonček Übel iz zelene Štajerske; Zdravko Kernjak iz Št. Ilja; Hribernik Jožef, Sele; Ludovik Suklič, Borovlje; Breznik Simon, Sp. Dravograd; Štefan Marktl iz Gorenč; Jožef Kopajnic; Jos. Arnejc; Franc Smrtnik iz Kort; Jurij Žurga; Simon Kastunig iz Rožeka; Mihael Maček, Pliberk; Simon Karničar, Obirsko; Kikelj Ivan, Primorsko; Cebelar Matevž, Vogrče; Kužnik Jožef, Blato.

Slovensko dekle vojakom.

Zelo pošteno, narodno izobraženo dekle nam je že meseca junija pisalo pismo, ki ga pa nismo mogli objaviti, da ne bi žalili naših vrlih in poštenih fantov-vojakov, kakršni so na pr. zgoraj podpisani in kakršnih je hvala Bogu še mnogo med našimi vojniki. Med fanti in dekleti se dobé poštene in nepošteni; tisti pa, ki so prijatelji našega lista, so sploh poštene fantje in dekleta! Da pa naše fante na bojišču prepričamo, da je med nami mnogo izbornih deklet, zlasti v Marijinih družbah, pa tudi izven njih in da smo pravični na vse strani, objavimo tudi odlomek pisma naše vrle dopisovalke:

„Fantje, ko Vam je dana sreča, da morete po dolgem času in po strašnem trpljenju preseleti se v ljubo slovensko domovino, v dragi domači kraj, porabite te zlate dneve v korist sebi in svoji duši! Pomislite, kam da se morate zopet povrniti, ko dopust poteče! Mnogi s ponočevanjem in nečistovanjem zapravljajo te prekrako odmerjene dneve dopusta. Žal pa se sliši: Hej, bodimo veseli in življajmo, dokler smo doma, saj potem tako ne bo nič. Kaj je z nedeljsko božjo službo doma na dopustu? Seveda tisti, ki se še le proti jutru vrača domov, mu ni mogoče iti k sv. maši. Spoved jim je pa itak, kakor pravijo, neumnost! In vendar bi morali vedeti, da smo tista dekleta, ki cenimo sv. spoved, pošteni! Pošteni fantje vojaki imajo prav, če se kregajo nad razuzdanimi dekleti, ne pa takšen, ki se goni cele noči okrog; če je na enem ali drugem kraju odgnan, gre pa na tretji ali četrti kraj. Takšnih tudi me ne bomo hotele v zakon. Saj iz nepoštenega fanta nikdar ne bo priden mož. Me si pa tudi želimo takšnih, ki bodo zdravi na duši! Res, da niso vsi taki! Res je pa tudi, da nekatera dekleta čudno živijo. Če zasliši harmoniko, začne pete vzdigovati, ne da bi pomislila na uboge trpine na bojišču.“

H.
(Op. uredništva: Ti dve pismi smo objavili, ker ni v njih nihče imenovan, ki bi se mogel čutiti užaljenega; dopisov pa, ki se ne nanašajo na splošne razmere, ampak na posamezne osebe ali vasi, pa seveda ne objavljamo, ker so ali osebna, torej ne za javnost, ali pa bi škodovala

na ugledu posameznim vasem. Toliko v naznanje cenjenim dopisnikom in dopisovalkam, ki nam pošiljajo take dopise. Strogo osebne zadeve ne spadajo v časopis, razen če so neločljive v zvezi z delovanjem političnih nasprotnikov našega naroda, ki se jih drugače ne moremo ubraniti in tako narod obvarovati škode.)

Književnost in umetnost.

Kubična računica v novi meri s pridejano naštevanko do 100. Pregledna in praktična strokovna knjiga za posestnike in lesnega trgovca. Stavil Janko Dolžan. Založila katoliška bukvarna v Ljubljani. Taka knjiga je bila že zdavno potrebna. Imeti bi jo moral ne samo vsak lesni trgovec, marveč vsak posestnik, ki prodaja les. Stane 6 K.

Pravila zaoliko. Okrajšana izdaja „Knjige o lepem vedenju“. Spisal dr. J. Dostojen. Založila Katoliška bukvarna v Ljubljani. Cena 3 K.

Slovenska Družina. Izdaja Katoliška bukvarna v Ljubljani. Naročnina oeloletno 24 K, polletno 12 K, četrtletno 6 K; zvezek 1-20 K. Namesto „Ilustrovanega glasnika“ je začel izhajati družinski list, ki smo ga Slovenci že zdavno pogrešali.

Naročnino za „Časopis“ sprejema tudi uprava „Mira“.

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler**, prošt v Tinjah.

Odgovorni urednik: **Otmár Mihálek**.

Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Telefon 179.

Potrtega srca in v največji žalosti javljamo, da nam je kruta nova bolezen neusmiljeno ugrabila našega ljubljencega

Marjana

ki je po kratkem, hudem trpljenju v 4. letu svoje starosti danes zjutraj izdihnil svojo angelsko dušico.

Hirt na Koroškem, 10. oktobra 1918.

Rodbina dr. Brejčeva.

Daj nam mir, Gospod!

Pesem za 3 ženske glasove in orgle se dobi pri šolsk. ravnat. **A. Kosi-ju, Središče** (Štaj.). Partitura 80 h, pevski part 30 h.

Volnene rute, žensko jopo in vrhnja dela čevljev za 10 letnega otroka zamenjam za živila. K. K. v tiskarni Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Vetrinjsko obmestje 26.

Breja kobilica

črez polovino, je **naprodaj.**
Vrbnik, h. št. 27, Št. Jakob v Rožu
(Koroško).

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plaščke za ministrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizote, keilhe, ciborije, monštrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi **oddelek za paramente Jožefovega društva v Celovcu.**

Kupim

vsako množino mošta, kisa, žganja.
Cena po dogovoru.

Franc Potočnik, Drvešavas, p. Pliberk.

100.000

hvalezni odjemalci potrjujejo, da **Koreninski pokončevalec „Blabalsam“** v treh dneh brez bolečin odstranjuje kurje oči, bradavice, trdo kožo. Uspeh jamčen. Cena 3 K, 3 lončki 7 K, 6 lončkov 11 K. **Zobobol** odpravlja „Fides“, če trdovraten revmatizem povzroča zobobol, kadar so vsa sredstva odrekla in če so zobje votli. Če ni uspeha, denar nazaj. Cena 3 K, 3 škatljice 7 K, 6 škatljic 11 K. Nič več zobne kamnene nasade, nič več slabega duha iz ust! **Snežno-bele zobe** dobite po zobnem fluidu „Xiris“. Takojšnji učinek! Cena 3 K, 3 steklenice 7 K.

Podgane, miši

se popolnoma iztrebijo s podgansko smrtjo. Če ne pomaga, denar nazaj. 100 zahvalnih pisem. Cena 4 K, 3 škatljice 9 K. Stenice, uši, bolhe, ščurke uničuje z zalogo vred korenito „Thiera“. Cena 3 K, 3 kartoni 7 K, prašek zoper uši zraven 2 K.

KEMENY, Košice (Kassa), poštni oddelek 12/660, Ogrsko.

Parilnik za krmo,

pocinjen

vlit kotel s pokrovom

in

vlit kotel za 250 litrov

poceni odla

Franc Kraut v Pliberku.

Vzgojišče za deklice

(internat)

čč. šolskih sester v „Narodni šoli“ v Št. Rupertu pri Velikovcu na Koroškem

se priporoča p. n. slovenskim staršem. Sprejmejo se **deklice**, ki želijo obiskovati v hiši se nahajajočo **štirirazredno ljudsko šolo.**

Na svoji četrt ure od „Narodne šole“ oddaljeni pristavi sprejmejo čč. šolske sestre tudi več **dečkov**, ki želijo obiskovati „Narodno šolo“, v vzgojo in oskrbo. Šolsko leto se prične dne **5. novembra 1918.** Plačilo 70 kron mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč. šolskim sestram v Št. Rupertu pri Velikovcu na Koroškem.

Framydol je sredstvo za posvetle in sive lase in brade za trajno temno porbarva. 1 steklenica s poštnino vred K 3.60.

Rydyol je rožnata voda, ki pordeči blede lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštnino vred K 2.85. — Povzetje 45 h več. — Naslov za naročila:

Jan. Brollich, drožerija pri angelu, Brno 638, Morava.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličova
ulica
št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličova
ulica
št. 7.